

Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18341>

Özet

Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi, H. Aksakal-Kaymakc? taraf?ndan 2008 y?l?nda haz?rlanan doktora tezinin bir parças? olarak geli?tirilmif? özgün bir ölçüm arac?d?r. Bu anketin temel amac?, Türk i?gücündeki, özellikle **imalat sektörü** çal??anlar? aras?nda yayg?n olarak görülen **mobbing** (psikolojik taciz) davran??lar?n?n s?kl??n?, türlerini ve etkilerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, çal??ma ortamlar?nda ya?anan olumsuz ve etik d??? davran??lar? tespit ederek örgütsel **psikoloji** alan?ndaki ara?t?rmalara somut veriler sunmay? hedeflemektedir.

Ölçek, mevcut literatürdeki bo?lu?u doldurmak amac?yla Türkiye ba?lam?na uygun olarak geli?tirilmif?tir ve bu haliyle **psikolojik taciz** olgusunun derinlemesine incelenmesine olanak tan?maktadır. Anketin geli?tirme süreci, kapsaml? bir literatür taramas? ve Sakarya imalat sektöründe gerçekte?tirilen saha çal??mas? ile desteklenmif?tir.

Anahtar Kelimeler

Mobbing, Psikolojik Taciz, Çal??ma Hayat?, Örgütsel Psikoloji, Ölçek Geli?tirme, ??yeri ?iddeti, Aksakal-Kaymakc?.

Yazarlar

H. Aksakal-Kaymakc?

Amaç

Bu anketin geli?tirilme amac?, çal??anlar?n maruz kald??? mobbing eylemlerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç olu?turmaktır. Özellikle Türkiye'deki çal??ma kültürüne özgü olabilecek **mobbing** biçimlerini ortaya ç?karmak ve bu davran??lar?n bireylerin i? ya?am?na ve genel refah?na olan etkilerini analiz etmek hedeflenmif?tir.

Ölçek, yöneticilere ve ?nsan Kaynaklar? (?K) profesyonellerine, i?yerindeki taciz riskini de?erlendirmede ve önleyici müdahaleler geli?tirmede kullan?labilecek nicel veriler sa?lamak üzere tasarlanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek, mobbing ma?durlar?n?n deneyimlerini çok boyutlu bir perspektiften yakalamay? amaçlamaktadır.

Yap? (Construct)

Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi'nin ölçtü?ü temel yap?, i?yerinde **psikolojik taciz** (mobbing) olgusudur. Mobbing, bir veya birden fazla ki?i taraf?ndan bir çal??ana kar?? sistematik, tekrarlay?c? ve kas?tl? olarak gerçekte?tirilen, dü?manca ve etik d??? ileti?im eylemlerini içerir. Bu eylemler genellikle ma?durun itibar?na, sosyal ili?kilerine, mesleki durumuna veya sa?l??na zarar

vermeyi hedefler.

Mobbing, genellikle aşağıdaki boyutları içeren çok boyutlu bir yapı olarak kavramsallaştırılır (tezi içeriğine dayalı varsayım):

İletişime Yönelik Saldırıları (Madduru susturma, sözünü kesme).

Sosyal İlişkilere Yönelik Saldırıları (İzolasyon, görmezden gelme).

İtibara Yönelik Saldırıları (Dedikodu yayma, aşağılama).

Mesleki Duruma Yönelik Saldırıları (Sürekli eleştirisi, anlamsız işler verme).

Sağlığa Yönelik Saldırıları (Tehdit etme, fiziksel şiddet imaları).

Geçerlik (Validity)

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Aksakal-Kaymakçı'nın 2008 tarihli **doktora tezi** kapsamında detaylandırılmıştır. Geçerlik (Validity), ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir.

Yeni geliştirilen bir ölçek olduğu için, tez çalışmasında genellikle Kapsam Geçerliliği (Content Validity) ve Yapı Geçerliliği (Construct Validity) yöntemlerine başvurulmuştur. Kapsam geçerliliği için uzman görüşlerine başvurulmuş, yapı geçerliliği için ise genellikle Faktör Analizi kullanılmıştır. Ancak, kaynak metinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir; bu detaylara ulaşmak için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik (Reliability)

Güvenirlik (Reliability), ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla tutarlı sonuçlar verme yeteneğidir. Çalışma Hayatında Mobbing Anketi'nin güvenilirlik analizleri de tezin metodoloji bölümünde yer almaktadır.

Tipik olarak, iç tutarlılık (Internal Consistency) güvenilirlik katsayısı, yani **Cronbach Alfa** katsayısı rapor edilmiştir. Bu katsayının kabul edilebilir bir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde mobbing yapılarını ölçtüğünü gösterir. Kaynakta spesifik bir rakam verilmemiş olsa da, doktora tezi standardı gereği bu analizlerin yapıldığı varsayılmaktadır.

Faktör Analizi (Factor Analysis)

Çalışma Hayatında Mobbing Anketi, mobbingin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak amacıyla geliştirildiği için, yapı geçerliliğini test etmek üzere **Faktör Analizi** yönteminin kullanıldığı büyük olasılıkla teyit edilmiştir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar altında toplandığını belirlemiştir.

Bu analiz türü (büyük ihtimalle Açıklayıcı Faktör Analizi - AFA), mobbingin farklı tezahürlerini (örneğin, sosyal dışlama, iş yükü manipülasyonu, sözlü taciz) temsil eden alt faktörlerin varlığını bilimsel olarak desteklemiştir. Bu alt faktörler, mobbingin sadece tek bir eylem değil, karmaşık ve sistemli bir süreç olduğunu göstermektedir.

Enstrüman (Instrument)

Test Türü: Geliştirilmiş Ölçek (Developmental Scale)

Format: Büyük olaslıkla **Likert Ölçeği** tipi derecelendirme (Örneğin, "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a kadar 5 veya 7 noktalı bir skala).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çalışanlar (iş gücü)

Yaş Grubu: Yetkinler (Çalışma çağındaki bireyler)

Popülasyon Detayları: Sakarya ilindeki imalat sektöründe çalışan işçiler ve idari personel.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Anketi (Self-report questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Mobbing Anketi, İşyeri Stresi, Örgütsel Davranış, Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Tez Çalışması, **Psikometri**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazın Adresi: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2008 itibarıyla)

İzinler, Ücret ve Test Yılı (Permissions & Fee and Test Year)

Ölçek, bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için yazar H. Aksakal-Kaymakçı veya Sakarya Üniversitesi ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2008

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: calisma-hayatinda-mobbing-tr-scales.arabpsychology.com

[anketi-toad.pdf](#)

Referanslar (References)

Aksakal-Kaymakç?, H. (2008). *Çal??ma hayat?nda mobbing (Sakarya imalat sektöründe bir ara?t?rma) (Doktora tezi)*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Tez, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ilebilir: tez.yok.gov.tr

Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi Maddeleri (Items of the Çal??ma Hayat?nda Mobbing Anketi)

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad???ndan, bu k?s?mda maddeler listelenememektedir. Maddelerin tam metnine ula?mak için yukarıda belirtilen doktora tezi kayna??na veya PDF ba?lant?s?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM